

Byl malý,
podsaditý, ale
měl velké kouzlo
osobnosti.

*Ludvík
Aškenazy*

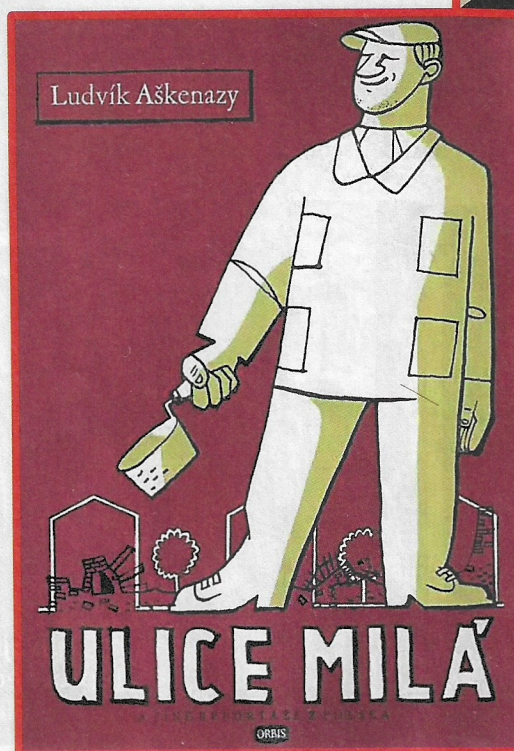
Gurmán a skvělý spisovatel

V únoru uplyne 105 let od jeho narození a v březnu 40 let od jeho úmrtí. Aške, jak se mu zkráceně říkalo, psal reportáže, rozhlasové a divadelní hry, básně, pohádky i filmové scénáře.

Arnošt Lustig na něho vzpomínal jako na svého učitele, který byl v psaní lepší než on. Co se týče pohádek, děti by mu daly za pravdu. Třeba v jeho Praštěných pohádkách nepotkáte princezny, rytíře a draky, ale kulový blesk, sečtělé netopýry, papouška režiséra a fotbalovou mičudu, která se stala družicí. Právě proto si je tak zamiloval

zpěvák Michal Malátný z kapely Chinaski a namluvil je před lety nejen pro svou dceru na CD.

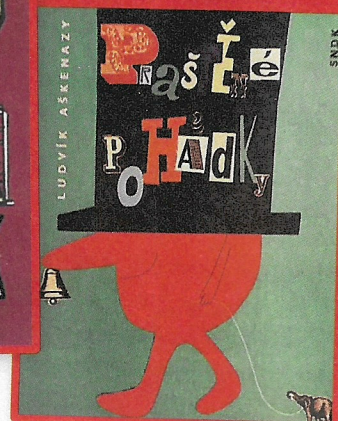
Ludvík Aškenazy (1921–1986) byl světoobčan. Nikde vlastně nebyl doma a snad nejlépe se cítil v Izraeli, kam ho poslali jako rozhlasového zpravodaje poté, co v květnu 1948 vypukla

▲ Podle jeho scénáře natočili Ján Kadar a Elmar Klos film **Tam na konečné.**

◀ V roce 1950 mu vycházely reportáže z Polska.

▼ **Praštěné pohádky** z roku 1965.

▲ **Aškenazy s Jaromilem Jirešem při natáčení filmu *Křik*.**

první arabsko-izraelská válka. Lustig o něm říkal, že je poloviční rabín. Ostatně příjmení Aškenazy se vyskytuje u židovských učenců a rabínů poměrně často.

Narodil se v Českém Těšíně v českožidovské rodině, střední školu navštěvoval v Polsku. Maturoval v roce 1939 na sovětské střední škole ve Stanislavi na Ukrajině a pokračoval na univerzitě ve Lvově, kde studoval obor slovanská filologie a všeobecné dějiny. Po přepadení SSSR byl evakuován do Kazachstánu, kde krátce učil, a v roce 1942 vstoupil do československé vojenské jednotky Ludvíka Svobody. Absolvoval důstojnický výcvik, s armádou bojoval u Sokolova a došel s ní do Prahy. Už tohle by vystačilo na jeden velmi dobrodružný životní příběh.

V Praze se hned v květnu 1945 seznámil s Leoní, o pět let starší dcerou spisovatele Heinricha Manna a neteří Thomase Manna, a byla z toho láska na celý život. Říká se, že v té době neuměl vůbec česky, ale díky četbě českých klasiků se začal rychle učit. Možná proto o něm Lustig říkal, že psal, jako by se ostýchal. Nejraději své texty diktoval, takže je sám vlastně nepsal. Diktoval i Lustigovi, ale nejčastěji manželce svého dalšího kamaráda Oty Pavla, s nímž

S otcem chodil do kavárny Hotelu Evropa

se setkal v Československém rozhlasu.

Byli jako tři mušketýři, měli se rádi, ale každý byl docela jiný. Lustig si koupil svůj první psací stroj za peníze od Aškenazyho, když mu připravil podklady pro knížku na Světovou výstavu v Bruselu o havířích, zemědělcích a potápěčích. Často spolu jedli. Aške bohužel jedl víc, než by měl, a posléze se zjistilo, že má těžkou cukrovku. Manekýna Marta Kaňovská Pospíchalová vzpomíná na padesátá léta, kdy chodila s Milošem Kopeckým do pražské vinárny Rotisserie, kde se scházeli umělci. „Když se po ulici blížil Aške, číšník volal do kuchyně: Připravte půl kila šunky a patnáct vajec, pan Aškenazy jde na snídani!“

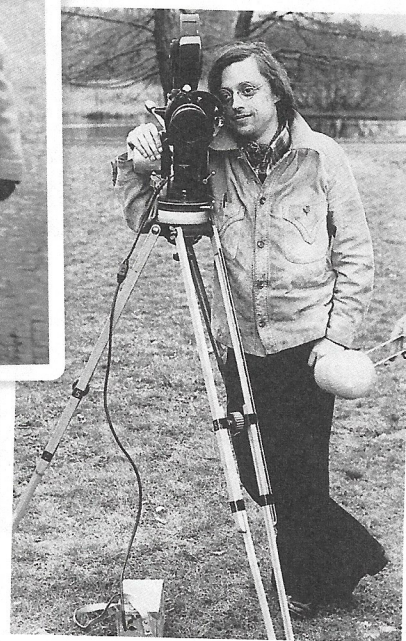
V roce 1948 Leonie porodila syna Jindřicha Manna. „To příjmení jsem dostal, protože se táta do ženění nijak nehrnul. Rodiče se vzali, až když mi bylo osm a narodil se bratr. Doma jsme byli v převaze – tři muži na jednu ženu – a musím přiznat, že jsme mámu nebrali vždy zrovna vážně. Až po její smrti jsem si uvědomil,

jaká byla osobnost. O dynastii Mannů mluvila málo a mně to, že pocházela z Mnichova, připadalo vzdálené jako z jiného vesmíru. Nebyl jsem jako kluk, vyrůstající za železnou oponou, schopný tyhle souvislosti pochopit,“ vyprávěl mi kdysi Jindřich Mann. V Praze na Vinohradech však prožíval šťastné dětství. S otcem chodili na nádraží pozorovat vlaky, jindy se vydali na Václavské náměstí do kavárny Hotelu Evropa nebo do divadla Semafor, kde Jindřich poprvé slyšel písničku Pramínek vlasů. Po srpnové okupaci v roce 1968 emigrovali všichni do západního Německa. Jindřich zůstal v Západním Berlíně, kde začal stu-

◀ **Spisovatel se svým synem na Václavském náměstí.**

▼ **Jindřich Mann jako student filmové akademie v Západním Berlíně.**

dovat filmovou školu, a rodiče žili v Mnichově, odkud se později přesunuli do italského Bolzana. Aškenazy se dál věnoval psaní, šlo mu stejně dobře v němčině jako v češtině. Dobře se tím živil, ale nebyl slavný, což mu nikdy nevadilo. Sám jednou napsal: „Každý život má své hrdiny a staty. Není nám souzeno znát jejich skutečnou roli ve hře. Koho považujeme za hrdinu, ten bývá často statista...“

Blanka Kovaříková